

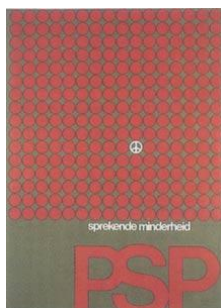
1972: verkiezingen op 29 november

Geef een verklaring voor de 'politieke aardverschuiving' van 1972. Betrek in je antwoord de verkiezingsuitslag.

Politieke verhoudingen in 1972

Het kabinet dat in 1971 was aangetreden, viel al na een jaar. DS'70 werd als schuldige aangewezen: ze waren het niet eens met de harde bezuinigingsmaatregelen die aangekondigd waren in de begroting. De twee ministers van DS'70 boden hun ontslag aan. De overgebleven vier regeringspartijen (KVP, ARP, CHU, VVD) hoopten er bij deze verkiezingen in elk geval twee zetels bij te krijgen, zodat ze een parlementaire meerderheid zouden hebben.

Deze verkiezingen op 29ste november brachten een politieke aardverschuiving teweeg. Veel gevestigde politieke partijen verloren zetels en (relatief) nieuwe partijen wonnen.

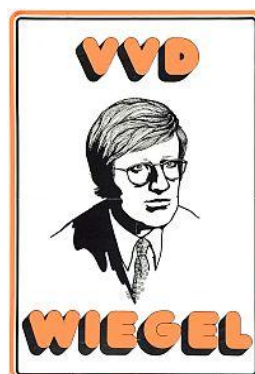
Er waren dit jaar veel jonge kiezers. De kinderen die vlak na de Tweede Wereldoorlog geboren waren, hadden de stemgerechtigde leeftijd bereikt. Dit is mogelijk een verklaring voor de opvallende verkiezingsuitslag van 1972.

Verkiezingen in 1972

De vier partijen (KVP, ARP, CHU, VVD) die net geen meerderheid meer hadden toen DS'70 uit het kabinet stapte, haalden bij elkaar maar 70 zetels: niet genoeg voor een nieuwe regeringstermijn. De VVD kreeg er weliswaar onder leiding van Wiegel zetels bij, maar de KVP en de CHU hadden flink moeten inleveren. Van de confessionele partijen wist alleen de ARP een lichte winst te behalen.

Biesheuvel deed het als lijsttrekker van de ARP erg goed.

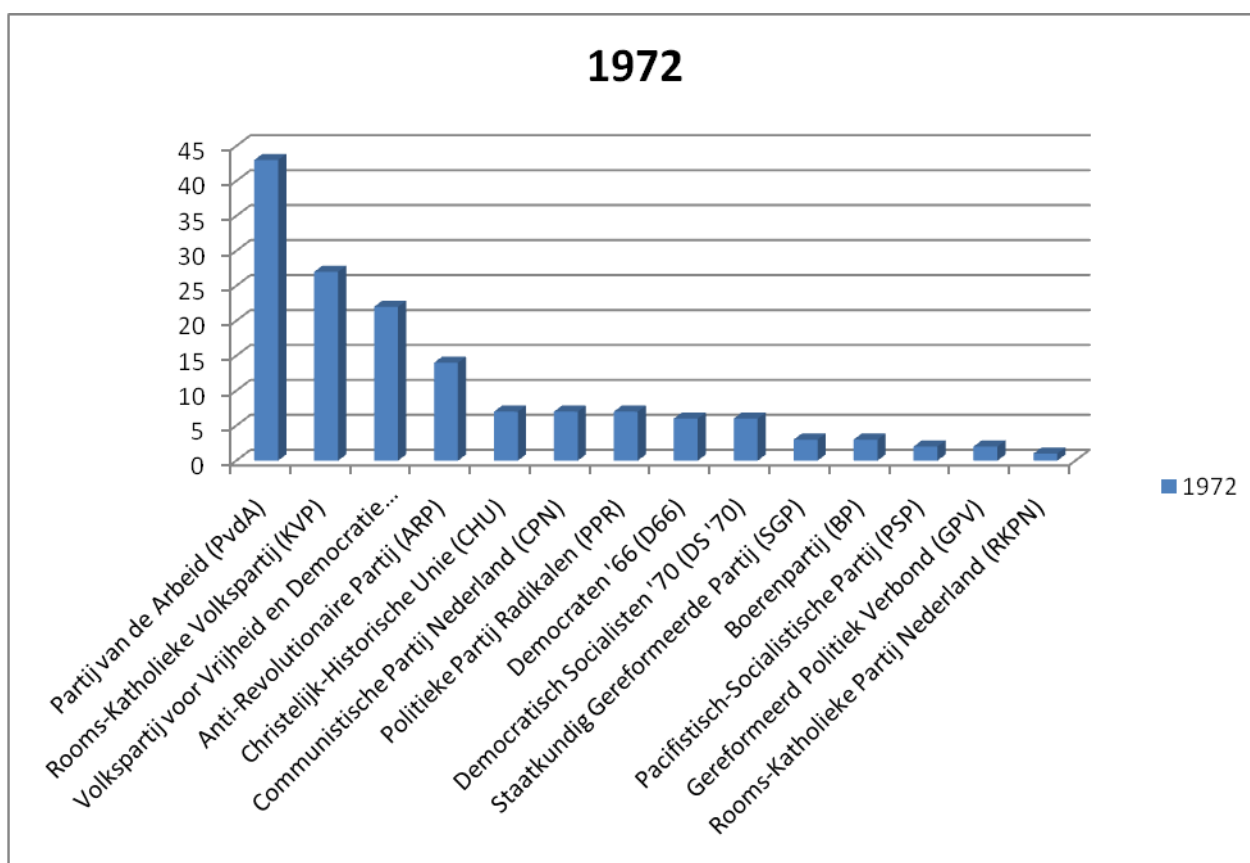
Samen met de PvdA-lijsttrekker Den Uyl was Biesheuvel het gezicht van de verkiezingen. De politieke strijd werd fel gevoerd. Verkiezingscampagnes gingen steeds meer om de gezichten: "Kiest den Uyl in een nieuwe regering" (PvdA), "VVD Wiegel" (VVD), "PPR Bas de Gaay Fortman" (PPR). Pakkende verkiezingsleuzen waren steeds minder te vinden op de affiches. Hoewel Biesheuvel samenwerking met de PvdA eigenlijk niet zag zitten, is de ARP toch toegetreden in een kabinet onder leiding van Den Uyl.

Net zoals de KVP, de ARP, de CHU en de VVD hoopten met elkaar een regering te vormen, zo hoopten ook de "progressieve drie" (PvdA, D66, PPR) op een parlementaire meerderheid. Het jaar ervoor bleek het presenteren van een schaduwkabinet een goed idee te zijn geweest. Ook nu kwamen de progressieven daarom met een gezamenlijk programma: Keerpunt 72. Ze vormden echter niet een volledig schaduwkabinet. Sommige ministersposten lieten ze open om te laten zien dat ze ook ruimte maakten voor eventuele confessionele ministers. En zo liep het ook: de PvdA en de PPR, die allebei veel zetels wonnen, vormden met hun voorkeurspartij D66 en met KVP en ARP uiteindelijk een echt kabinet.

Wist je dat:

- ... dit de laatste verkiezingen waren waaraan de KVP, de ARP en de CHU meededen voordat ze opgingen in het CDA?
- ...het kabinet eigenlijk bestond uit PvdA, PPR en D66 met een paar politici uit de ARP en de KVP? Niet de hele ARP en KVP stonden achter dit kabinet.

Dit leidde tot het kabinet Den Uyl (PvdA, KVP, ARP, PPR en D66, totaal 97 zetels).